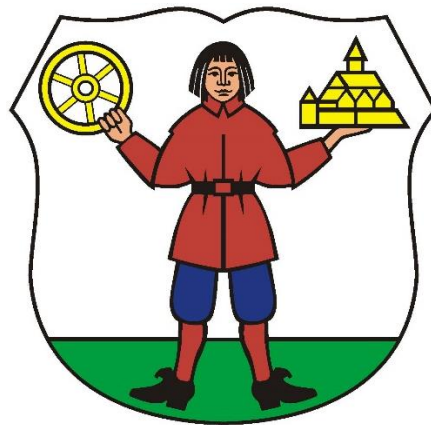

ANALIZA STANJA - OBČINA RADOVLJICA

NARAVA

Povzetek pripravljen na podlagi Okoljskega poročila za celovito presojo vplivov na okolje
za občinski prostorski načrt Občine Radovljica

Kazalo

1. ZAVAROVANA OBMOČJA	3
2. POSEBNA VARSTVENA OBMOČJA – NATURA 2000	3
3. NARAVNE VREDNOTE	21
4. JAME	30
5. RASTLINSTVO IN HABITANTNI TIPI	31
6. ŽIVALSTVO	34
7. GOZD	36
8. UGOTOVITVE	39

1. ZAVAROVANA OBMOČJA

V občini Radovljica so 3 ekološko pomembna področja. Naravnih vrednot je 5, zavarovanih območjih v sklopu Nature 2000 pa 6.

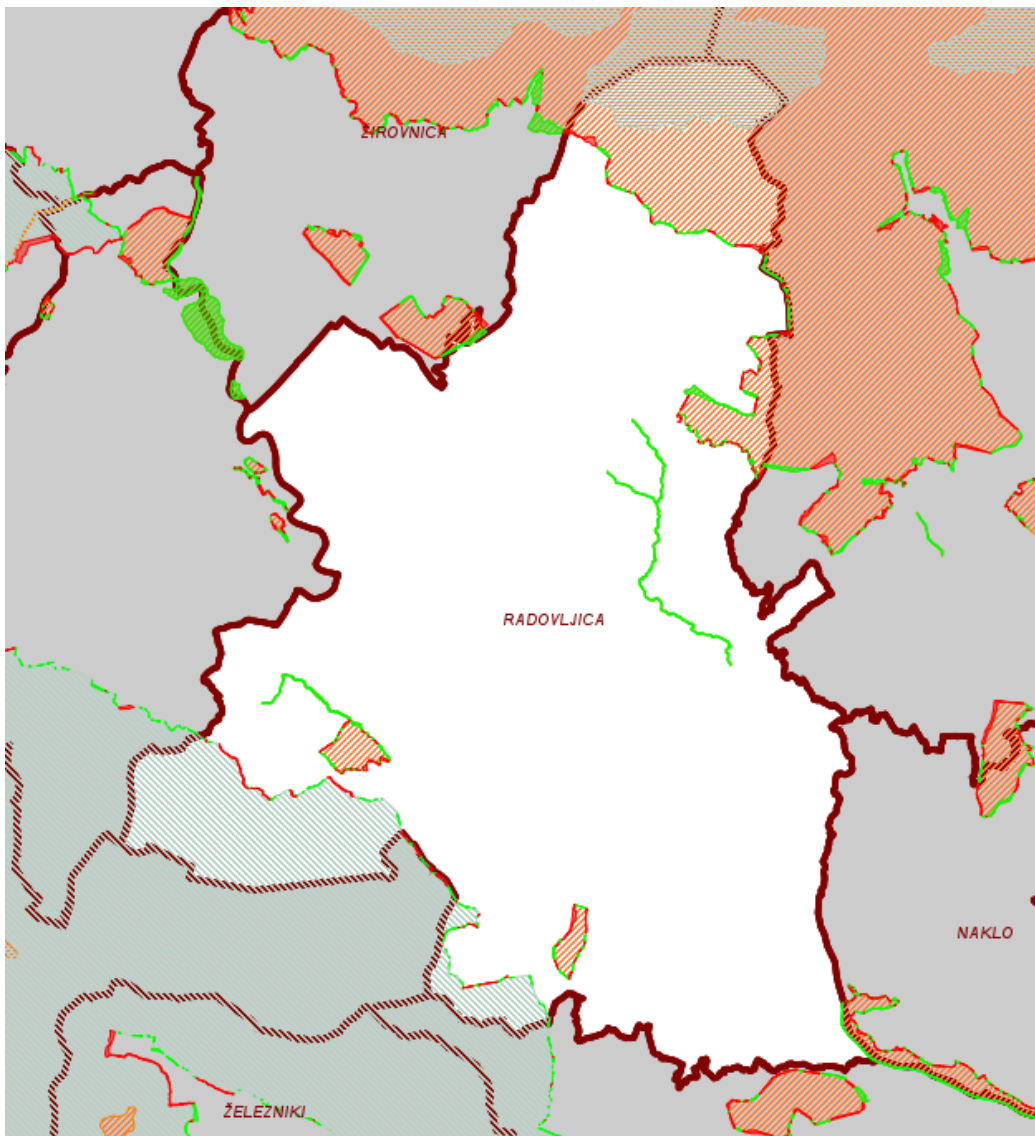
Obravnava območje ima 10 zavarovanih območij, vsa kategorizirana kot naravni spomeniki. Med njimi sta območja Volčjega hriba (UL RS, št. 5/1995, DN UO, št. 43/2004 in 17/2013) in grajskega parka v Radovljici ter več zavarovanih dreves v občini. Volčji hrib in grajski park v Radovljici sta naravna spomenika v urbanem okolju in kot taka še posebej vredni krajinsko ekološki prvini. Poleg značilnosti, zaradi katerih sta varovani z naravovarstvenim statusom, ima zelenje v mestu še posebej poudarjeno ekološko, socialno in strukturno funkcijo, zato je ravnanje s tem prostorom še toliko bolj občutljivo.

Za zavarovanje je predlagan Karavanški park in Kamniško – Savinjski regijski park.

2. POSEBNA VARSTVENA OBMOČJA – NATURA 2000

Posebno varstveno območje (območje Natura 2000) je ekološko pomembno območje, ki je na ozemlju EU pomembno za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja ptic (Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic) - SPA območja in drugih živalskih ter rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov (Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in direktive o habitatih) - SCI območja. Posebna varstvena območja tvorijo evropsko ekološko omrežje, imenovano Natura 2000 (Zakon o ohranjanju narave, Ur. l. RS št. 96/04). Območja Natura 2000 so določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih, Uradni list RS, št. 49/04 in 110/04, na podlagi direktive o pticah (SPA) in direktive o habitatih (pSCI). Ohranjanje posebnih varstvenih območij se zagotavlja tudi z ukrepi po drugih predpisih, ki lahko prispevajo k njihovi ohranitvi, kamor se uvrščajo tudi načrti trajnostnega gospodarjenja oziroma upravljanja naravnih dobrin. Pravila ravnanja, varstvene usmeritve, varstveni režimi ali razvojne usmeritve za območja Natura 2000 se upoštevajo pri urejanju prostora in rabi naravnih dobrin.

V Občini Radovljica je 6 območij Nature 2000 in pokrivajo 1.947 ha oziroma 16,41% občine. Zavarovani so po ptičji direktivi (SPA), kot tudi po habitatni direktivi (SAC).

Prikaz območij Nature 2000 v občini Radovljica

Legenda

- -
 -
 -
 -
- NARAVA
 Naravne vrednote
 Naravne vrednote - jame
 Naravne vrednote - območja
 Natura 2000: Spremembe
 'dodano'
 'odvzeto'
 Natura 2000
 Območje Natura 2000 določena na podlagi direktive o pticah (SPA)
 Območje Natura 2000 določena na podlagi direktive o habitatih (SAC, pSCI)

<https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=radovljica>

Koda	Ime območja	Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi
SI3000180 SAC	RODINE	<p>HABITATNI TIPI</p> <ul style="list-style-type: none"> - 91K0 Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (AremonioFagion)) <p>RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1303 mali podkovernjak (Rhinolophus hipposideros)
SI3000285 SAC	KARAVANKE	<p>HABITATNI TIPI</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4060 Alpske in borealne resave - 4070* Ruševje z vrstama Pinus mugo in Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsuti) - 6170 Alpinska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh - 6230* Vrsto bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (Nardus stricta) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) - 6520 Gorski ekstenzivno gojeni travniki - 7220* Lehnjakotvorni izviri (Cratoneurion) - 8120 Karbonatna melišča od montanskega do alpskega pasu (Thlaspietea rotundifolii) - 8160* Srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu - 8210 Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok - 9110 Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum) - 9180* Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih - 9410 Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea) - 91K0 Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (AremonioFagion)) - 91R0 Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum) <p>RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1013 Gejerjev vrtenec (Vertigo geyeri) - 1072 Lorkovičev rjavček (Erebia calcaria) - 1087* alpski kozliček (Rosalia alpina) - 1093* navadni koščak (Austropotamobius torrentium) - 1303 mali podkovernjak (Rhinolophus hipposideros) - 1902 lepi čveljc (Cypripedium calceolus) - 4014 močvirski krešič (Carabus variolosus) - 4071 Zoisova zvončica (Campanula zoysii) - 4096 močvirski meček (Gladiolus palustris)

SI3000210 SAC	ČASTITLJIVA LUKNJA	HABITATNI TIPI - 8310 Jame, ki niso odprte za javnost RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE - 1093* navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)
SI3000105 SAC	KROPA	RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE - 1078* črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) - 1303 mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)
SI3000201 SAC	NAKELSKA SAVA	HABITATNI TIPI - 3220 Alpske reke in zelnata vegetacija vzdolž njihovih bregov - 3240 Alpske reke in lesnata vegetacija s sivo vrbo (<i>Salix eleagnos</i>) vzdolž njihovih bregov - 91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>AlnoPadion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)) RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE - 1078* črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) - 1105 sulec (<i>Hucho hucho</i>) - 1163 kapelj (<i>Cottus gobio</i>)
SI5000030 SPA	KARAVANKE	RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE - A408 belka (<i>Lagopus muta</i> (<i>Lagopus mutus helveticus</i>)) - A277 kupčar (<i>Oenanthe oenanthe</i>) - A091 planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - A409 ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) - A241 triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)
SI5000001 SPA	JELOVICA	RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE - A236 črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) - A108 divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>) - A104 gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) - A223 koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) - A220 kozača (<i>Strix uralensis</i>) - A217 mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) - A091 planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - A103 sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) - A241 triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)

SI500001 - JELOVICA

Jelovica je zakrasela gozdna planota na nadmorski višini 1000 do 1400 m. Značilno podobo ji dajejo predalpski gozdovi bukve, jelke in smreke, na nekaj območjih so bili v preteklosti izkrčeni pašniki. Na Jelovici sta dobro ohranjeni dve visoki barji: Ledine in Za blatom. Ornitološko je Jelovica pomembna zaradi številnih gozdnih vrst. Severna in južna skalna pobočja so domovanje sokola selca in planinskega orla. Jelovica je alpska planota na skrajnem vzhodnem delu Julijskih Alp. Od bolj zahodno ležeče planote Pokljuke jo loči ozka dolina Save Bohinjke, kamor se Jelovica spušča s strmimi in ponekod prepadnimi pobočji. Mejo s Spodnjimi Bohinjskimi gorami na jugozahodu predstavlja Bohinjsko sedlo. Na severni strani meji Jelovica na Savsko ravan. še najbolj postopen je prehod v škofjeloško hribovje nad dolino Selške Sore na jugu.

Prvi podatek, ki je nakazal ornitološki pomen gozdov Jelovice, je bilo odkritje gnezdenja kozače *Strix uralensis* leta 1966 (MIHELIČ et al. 2000). To je bil tudi prvi podatek o pojavljanju kozače v Julijskih Alpah. Jelovica je verjetno še danes najpomembnejša lokaliteta za kozačo na območju Julijskih Alp, čeprav tu vrsta dosega bistveno nižje populacijske gostote kot v dinarskem pasu. Značilnost Jelovice je tudi gnezdenje koconogega čuka *Aegolius funereus* in malega skovika *Glaucidium passerinum*. Slednjemu ustreza v preteklosti pospeševan delež smreke. Večji sistematični popis malega skovika na Jelovici še ni bil izveden, kljub temu pa številni naključni podatki kažejo, da je tukaj eno izmed najpomembnejših slovenskih gnezdišč te vrste. Ornitološki pomen gozdov na območju še dodatno okrepijo koconoge kure. Znotraj območja gnezdiijo tri vrste: divji petelin *Tetrao urogallus*, gozdni jereb *Bonasa bonasia* in ruševca *Tetrao tetrix*. Že zaradi samih naravnih danosti je divji petelin številčnejši od ruševca, ki je omejen zgolj na negozdno območje okrog Ratitovca. Divji petelin je razširjen praktično na celotnem območju, vendar je bistveno številčnejši v pasu nad 1200 metrov nadmorske višine. Kljub očitnemu deležu opuščenih rastišč, so v jugozahodnem delu Jelovice še rastišča s pet in več svatovsko razpoloženimi samci. Podobno kot divji petelin je tudi gozdni jereb razširjen na celotnem območju. Prav tako je najpogostejši v višjih legah. Vrsta, ki je bila po pripovedih lokalnih lovcev na Jelovici nekoč številna, danes naseljuje predvsem obrobja pašnikov na najvišjih lega območja. Največ podatkov o pojavljanju gozdnega jereba je iz območja Ratitovca. Izmed povsem gozdnih vrst živi na območju tudi triprsti detel *Picoides tridactylus*, vendar je podatkov o njegovem pojavljanju malo. Svojevrsten pomen Jelovici dajejo tudi skalnate stene, ki omejujejo območje na severu in jugu. Izmed pomembnih vrst v njih gnezditva planinski orel *Aquila chrysaetos* in sokol selec *Falco peregrinus*.

SI500030 KARAVANKE

Območje obsega najvišje severne dele gorske verige Zahodnih Karavank do državne meje in sega na zahodu od Dovške Babe, Hruškega vrha, Rožce, Velike in Male Golice, Belščice, Stola, Vrtače, preko Begunjščice do Košute na vzhodu. Je iz dveh delov. Zahodni del sega od Dovške Babe na zahodu do Begunjščice na vzhodu, vzhodni pa od Ljubelja na zahodu čez celoten greben Košute do vrha Pečovnik na vzhodu. Na območju so prisotna različna gorska življenjska okolja kot so gorski iglasti gozd, ruševje, planine s travniki in pašniki, karbonatna alpska travišča, melišča, skalnati grebeni in vrhovi. Tukaj je gnezditveni in prehranjevalni prostor na gorske habitate vezanih vrst ptic, predvsem ujed (planinski orel), koconogih kur (belka, ruševca), duplarjev (triprsti detel) in pevcev (kupčar, komatar, planinski vrabec, planinska pevka, planinska kavka, skalni plezalček). Območje obsega najpomembnejše habitate belke in ruševca v Karavankah.

Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).

Belka je pozimi povsem bela s črnim repom, poleti pa sivo-rjava z belimi perutmi in trebuhom. Samec ima rdečo nadočesno gubo. Prebiva v razgibani, odprti skalnati pokrajini nad gozdno mejo, na meliščih, alpskih traviščih in grmiščih s plodonosnimi rastlinami. Gnezdo je na tleh, delno zavarovano z nizkim grmom ali skalo, pogosto v naravni vdolbini. Hrani se skoraj izključno z rastlinami (poganjki vrb, jesenske vrese, poganjki in mačice breze, brusnice, kopišnice, mahunice), pozimi se hrani z rastlinami, ki jih z nogami izbrska izpod snega. Je stalnica, ki praviloma tudi pozimi ostane v visokogorju, nižje se pomakne le ob predebeli snežni odeji. V Sloveniji je redka gnezdilka. Ogroža jo gorski turizem (smučanje, množično pohodništvo).

Kupčar je do 16 cm velik ptič. Samec ima zgornji del telesa siv, spodnji del glave in vrat je oranžno rumen, spodnji del telesa pa umazano bel. Preko oči ima črno masko, črna so tudi krila. Samice so svetlo rjave s temno rjavimi krili. Živi na travnikih in barjih. V Sloveniji se pojavlja od pomladi do jeseni.

Triprsti detel je posebej v vsaj dveh pogledih: kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, poleg tega pa je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglasti, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarskega Samec ruševca je črn, z belim podrepnim perjem in liso v perutih, rdečo nadočesno gubo in lirasto oblikovanim repom. Samica je varovalnih rjavih tonov. Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jasa). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Samice jih sprva opazujejo z roba rastišča, nato si postopno izberejo enega in se z njim pari. To je najpogosteje glavni samec, ki poje in se razkazuje v sredini rastišča. Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.rjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).

SI3000285 KARAVANKE

Razpotegnjena gorska veriga na severu Slovenije med Virnikovim Grintovcem na vzhodu in Dovško Babo na zahodu ima pestro geološko zgradbo in posledično številne habitatne tipe (vrstno bogata visokogorska travišča z navadnim volkom, alpska travišča na karbonatnih tleh, ekstenzivni gorski travniki, resave, melišča, skalna pobočja, sestoji ruševja, bukovi, borovi, javorovi in smrekovi gozdovi) ter številne grupe z naravno ohranjenimi potoki in slapovi. Velika je tudi pestrost rastlinskih in živalskih vrst. V Karavankah in Julijskih Alpah je jedro razširjenosti endemične vrste metulja Lorkovičevega rjavčka. V dolinah Karavank je prisoten tudi polž Geyerjev vrtenec.

Ruševje uspeva na apnenčasti in dolomitni podlagi nad gozdno mejo v pasu med 1400 in 1900 m nadmorske višine. Tla so kamnita, z malo prsti. V drevesni plasti se pojavljajo redke smreke, macesni (Alpe) ali bukve (Dinaridi). Večina ruševja je zajeta v gozdove s posebnim namenom in varovalne gozdove. V Sloveniji je habitatni tip razvit v Alpah in na ovršju Dinaridov. Potencialno ga ogrožajo krčitve za smučarski turizem in paša.

Alpinska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh se pojavljajo od gozdne meje navzgor do golega skalovja. Gre za strnjene površine zelnote vegetacije na apnencu ali dolomitu. Tla so sicer dobro namočena, a zaradi karbonatne podlage voda hitro pronica, količina hranil v tleh je majhna. Značilno je povečanje sevanja v UV delu spektra, s čimer so povezane določene prilagoditve pri rastlinah (povečana dlakavost, večja odbojnost listnih površin). Habitatni tip se v Sloveniji pojavlja v gorskem svetu Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp, na Snežniku in v Karavankah. Potencialno ga ogroža le izdelava novih planinskih poti, sicer je trenutno pri nas neogrožen.

Volkovja potrebujejo kisl prst, razmeroma nizko količino hranil in nezasenčeno rastišče. Uspevajo od nižin do alpskega pasu na zelo vlažnih ali suhih rastiščih. Bolj jim ustreza silikatna kamninska podlaga, uspevajo pa tudi na skrilavcih. Najdemo jih raztreseno po vsej Sloveniji, predvsem pa v Karavankah in na Pohorju. Ogrožajo jih zaraščanje z lesnimi vrstami po opustitvi paše ali košnje (zlasti tam, kjer se volkovja pojavljajo pod gozdno mejo), smučarski turizem in množično planinarjenje (onesnaževanje in pohojenost tal, spremljajoča urbanizacija), v nižinah tudi intenzifikacija rabe (dodajanje apnenca za zniževanje kislosti prsti).

Gorski ekstenzivno gojeni travniki rastejo na rodovitnih tleh v gorskem svetu (planine, planšarije, gorske kmetije) z razgibanim reliefom, tudi kraškega značaja, npr. vrtače. Podlaga je večinoma apnenčasta, redkeje silikatna ali iz skrilavcev. Tla so na ulekninah globlja in bolj rodovitna, na bregovih plitkejša, vendar vselej dovolj hranljiva. Habitatni tip se pri nas pojavlja na območju Alp (zlasti v Kamniško-Savinjskih Alpah in Karavankah) in Dinaridov. V Sloveniji je sicer kar pogost, vendar marsikje ogrožen zaradi zaraščanja in smučarskega turizma.

Habitatni tip predstavljajo karbonatna melišča in plazišča s kamnitim drobirjem ali prodniki v dinarskem, predalpskem in alpskem območju. Rastišča so slabo poraščena, nestabilna, sušna (slabo zadrževanje vode), največkrat na strmih naklonih. Količina hranil v prsti je zelo majhna, prst je bazična. V Sloveniji je habitatni tip splošno razširjen na apnenčastih meliščih. V visokogorju zaenkrat ni ogrožen, v sredogorju pa ga ogrožajo odvzemi grušča za lokalne potrebe

Habitatni tip predstavljajo melišča v submontanskem in montanskem pasu (500-1500 m) alpskega, predalpskega sveta in dinarskega sveta. Poraščenost melišč je pičla, ponekod prevladujejo toploljubne vrste, ki dobro prenašajo tudi daljše sušno obdobje, močno sevanje in velike dnevno-nočne temperaturne razlike. Rastišča so suha, količina hranil v tleh je majhna, prst je zaradi apnenčaste podlage bazična. Rastišča na severnih pobočjih so bolj hladna, na južnih pa toplejša od okolice. V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v Alpah, na Kraškem robu in ob Kolpi. V višjih legah zaenkrat ni ogrožen, v nižjih pa ga ogrožata urbanizacija (večja gradbišča) in izkoriščanje grušča (kamnolomi).

Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kisli podlagi od nižin do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojih vegetacije najdemo značilnice za kisl podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistilna krhlika, v zeliščnem pa borovnica in orlova praprotn. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Habitatni tip se pojavlja po vsej Sloveniji,

pogostejši pa je na vzhodu. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali steljarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevsko gospodarjenje.

Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.

Dinarski gozdovi rdečega bora so ostanek iz ledene dobe. Obdržali so se na ekstremnih rastiščih, kjer je bil rdeči bor dovolj konkurenčen drugim vrstam. Rastejo na apnencu ali dolomitu, na skalovju, grušču ali suhem rečnem produ na nadmorskih višinah 300 do 800 m. Tla so zelo plitva in podvržena eroziji, zato imajo ti gozdovi velik varovalni pomen. V Sloveniji se pojavljajo v severni polovici države (Raduha, Olševa, Razbor, Karavanke, Tošč). Ogrožajo jih erozijski procesi in požari.

SI3000201 NAKELSKA SAVA

Območje Nakelske Save obsega svet ob Savi med Naklim na eni in Besnico na drugi strani Save od sotočja s Tržiško Bistrico do Okroglega pri Kranju. Tvorijo ga pestre združbe vodnih in obvodnih habitatov. Glavno vlogo pri tem igrata hudourniški reki Sava in Tržiška Bistrica z lesnato in zelnato vegetacijo vzdolž njunih bregov. Za to območje so značilna tudi prodišča, ter poplavna območja z obrečnim vrbovjem, jelševjem in jesenovjem. Zgornjo rečno teraso pa v fragmentih poraščajo tudi ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi. Gozdni robovi so pomembni za metulja črtastega medvedka. Sava in Tržiška Bistrica sta pomemben življenjski prostor za kaplja, Sava tudi za sulca. Na območju se močno razraščajo invazivne tujerodne vrste, predvsem japonski dresnik.

Alpske reke so vsi vodotoki, ki izvirajo v gorah, in sicer od izvira do nižinskih predelov. V gorah, kjer je reka še potok, njeno obalo pred odnašanjem ščiti sklenjena ruša. Prodišča porašča redkejša vegetacija brez sklenjenih sestojev lesnih vrst, ob visoki vodi so lahko zalita. Kljub bližini vode je za habitatni tip značilna suša, vendar pa je voda stalno dostopna na določeni globini pod površjem. Hranil v tleh je malo. Za obstoj tega habitatnega tipa je potrebna ohranjena rečna dinamika, ki z občasnim zasipavanjem s prodrom, z erozijo in postopnim premikanjem rečne struge ohranja mozaik najrazličnejših obrečnih habitatnih tipov, od popolnoma golih prodišč preko zelnate vegetacije do vrbišč in logov. V Sloveniji je ta habitatni tip razširjen v gornjih tokovih močno prodonosnih rek predvsem na območju apneniških Alp. Ogrožajo ga regulacije rek, izkopavanje prolesnata vegetacija s sivo vrbo uspeva na prodnati podlagi. Na strmih ali visokih bregovih se pojavlja neposredno ob vodi, na bolj položnih pa vmesni pas pogosto zasedajo združbe zelnatih rastlin. Kljub bližini vode je za habitatni tip značilna pogosta suša. Z vodo je zalit le ob zelo visokih vodah, ki prinesejo vanj droben pesek in mulj, ta pa se odlaga v manjših kotanjah med vegetacijo. Zaradi večinoma hladnega toka zraka vzdolž rek so vrbišča hladnejša od okolice. Pri nas se pojavljajo ob rekah in potokih, ki izvirajo v Julijskih Alpah, Karavankah in Kamniško-Savinjskih Alpah. Ogrožajo jih izkoriščanje proda, izgradnja hidroelektrarn oziroma zajezev za druge namene, da in množični turizem (splavarjenje, soteskanje, čolnarjenje, kopanje).

Združbe mehkolesne loke se razvijejo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljene. Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali. V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna dinamika reke še ohranjena. Ogrožajo ga hidromorfološke, gradnje jezov, pozidava in košnja do struge reke.

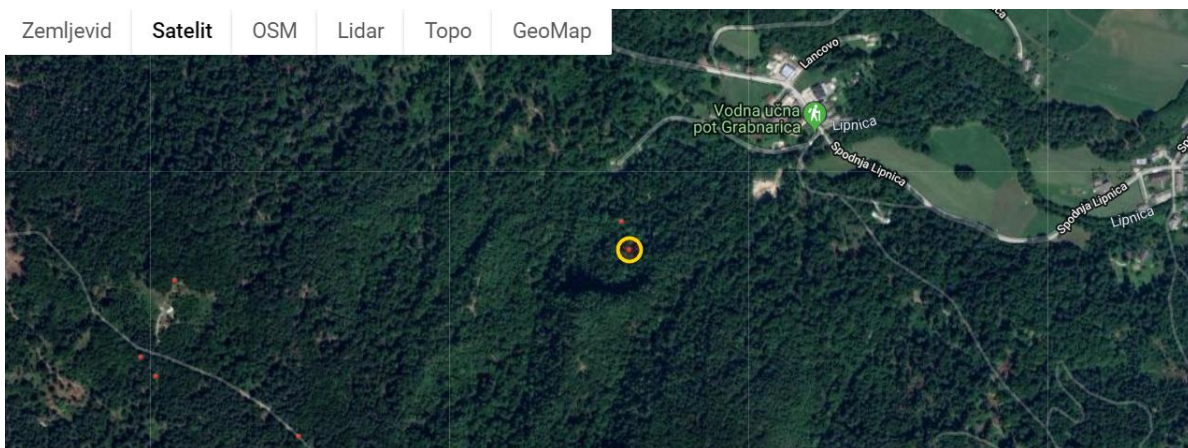
Kapelj je 8-18 cm dolga riba s ploščatim, gladkim in sluzastim telesom. Glava je široka in ploščata, gobec je velik. Na robu škržnega poklopca je trn. Prsne plavuti so velike in pahljačaste. Živi v čistih, hitro tekočih vodah in v hladnih jezerih s kamnitim dnom. Drsti se februarja do maja, samica prilepi ikre na kamen, samec pa jih čuva do izvalitve. Hrani se z ličinkami žuželk, polži, rakci in drugimi talnimi živalmi. V Sloveniji ga najdemo v manjših, hitro tekočih in čistih potokih in rekah obeh porečij. Ogrožajo ga hidromorfološke, organsko onesnaženje voda in načrtno iztrebljanje v t.i. postrvjih gojitvenih potokih.

Sulec je 60-200 cm dolga riba srebrne barve z rumenorjavim nadihom in posamičnimi temnimi pegami. Glava in gobec sta velika. Mladi sulci sprva živijo v manjših potokih in se kasneje selijo v večje vodotoke. Odrasli so samotarji in živijo v rekah z močnim pretokom. Drstijo se v parih na prodnatih plitvinah manjših pritokov. Samica izkoplje v prod jamo in vanjo odlaga ikre, ki jih samec sproti oplaja. Po končani drstitvi jamo zasuje s prodom. Mladi sulci se hranijo s talnimi nevretenčarji in ribjim zarodom, odrasli pa lovijo večje ribe. V Sloveniji naseljuje Savo od sotočja Save Dolinke in Bohinjke dolvodno, porečje Ljubljanske, Savinje, Krke, Kolpe, Sore, Mirne, redkejši je v Dravi in Muri. Je endemit donavskega porečja. Ogrožajo ga gradnje jezov in akumulacijskih jezer ter krivolov s podvodno puško.

SI3000210 ČASTITLJIVA LUKNJA

Območje, ki se nahaja na strmem osojnem severovzhodnem pobočju Jelovice, obsega jamski sistem Častitljiva luknja v gozdnatem območju pri Spodnji Lipnici ter gozdni potok Grabnarica, ki izvira v vzhodnem pobočju Kodrastega vrha in se izliva v Lipnico. Častitljiva luknja je vodoravna jama, ki ni odprta za javnost, jugozahodno nad vasjo Kolnica pri Spodnji Lipnici nad izviro Lipnice. Jama je tudi arheološko najdišče. Potok Grabnarica je življenjski prostor raka koščaka.

To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.

Častitljiva luknja – položaj jame, vir: <https://www.katasterjam.si/Caves/Details/395>

SI3000180 RODINE

Del območja Rodine sega tudi v območje občine Radovljica. Tradicionalna kulturna krajina v okolici kraja Rodine, ki na severu prehaja v ilirske bukove gozdove na južnih pobočjih Stola, je življenjski prostor malega podkovnjaka. Vrsta ima v cerkvi sv. Klemena v Rodinah porodniško kolonijo, okoliška krajina s travniki, mejicami in visokodebelnimi sadovnjaki pa je njen prehranjevalni prostor.

Mali podkovnjak je najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.

SI3000105 KROPA

Območje se nahaja na osojnem gozdnatem pobočju vzhodno od naselja Kropa. V cerkvi Svete Matere Božje je porodniška kolonija malega podkovnjaka, senčno, z gozdom poraslo strmo pobočje pa je njegov prehranjevalni habitat. Po dolini teče potok Kroparica. Na območju živi tudi metulj črtasti medvedek.

Črtasti medvedek ima sprednji del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinober rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosence se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna

metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.

Črtasti medvedek, vir:

[https://sl.wikipedia.org/wiki/%C4%8Crtasti_medvedek#/media/Slika:0_%C3%89caille_chin%C3%A9e_-_Euplagia_quadripunctaria_-_Havr%C3%A9,_Begique_\(3\).JPG](https://sl.wikipedia.org/wiki/%C4%8Crtasti_medvedek#/media/Slika:0_%C3%89caille_chin%C3%A9e_-_Euplagia_quadripunctaria_-_Havr%C3%A9,_Begique_(3).JPG)

Mali podkovnjak je najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.

Mali podkovnjak, vir:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Mali_podkovnjak#/media/Slika:Kleine_Hufeisennase.jpg

EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA

Ekološko pomembno območje je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti. To pa so:

- območja habitatnih tipov, ki so biotsko izjemno raznovrstni ali dobro ohranjeni, kjer so habitati ogroženih ali endemičnih rastlinskih ali živalskih vrst in habitati vrst, ki so mednarodno pomembni po merilih ratificiranih mednarodnih pogodb ali ki drugače prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti,
- območja habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispevajo k ohranjanju naravnega ravnovesja s tem, da so glede na druga ekološko pomembna območja uravnoteženo biogeografsko razporejena in sestavljajo ekološko omrežje,
- selitvene poti živali in
- območja, ki bistveno prispevajo h genski povezanosti populacij rastlinskih ali živalskih vrst.

EPO so določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04). Varstvo ekološko pomembnih območij se zagotavlja tudi z ukrepi po drugih predpisih, ki lahko prispevajo k njihovi ohranitvi. Pravila ravnanja, varstveni režimi ali razvojne usmeritve za ekološko pomembna območja se upoštevajo pri urejanju prostora in rabi naravnih dobrin.

Med ekološko pomembna območja v občini Radovljica spadajo:

- Karavanke,
- Ratitovec – Jelovica,
- Sava Bohinjka in Sava Dolinka (širše območje sotočja),
- Sava od Radovljice do Kranja,

- Kropa in
- Peračica.

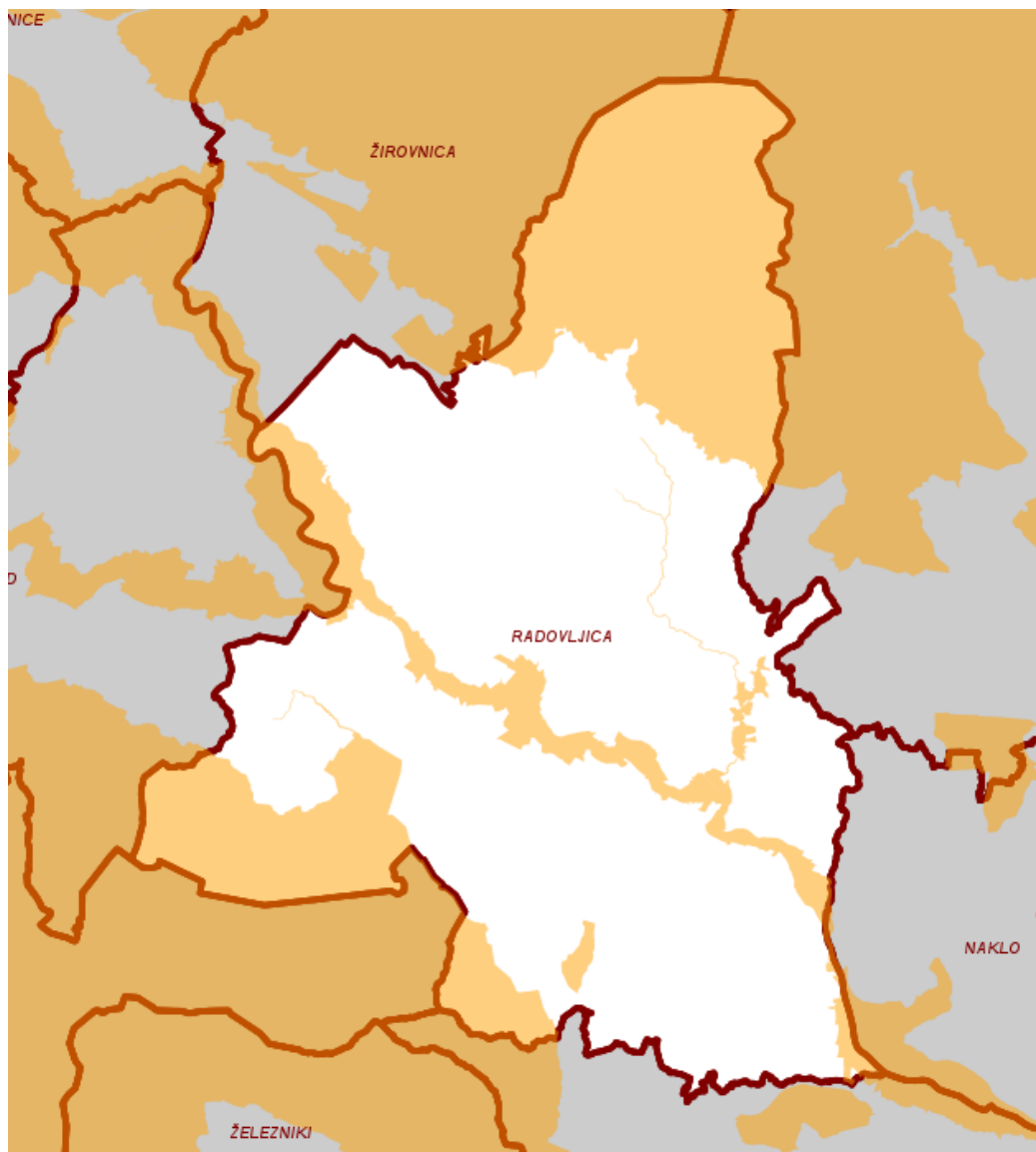
Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za načrtovanje prostorskih ureditev in rešitev ter urejanja in rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Na ekološko pomembnih območjih naj se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena. Posege in dejavnosti naj se načrtuje izven najbolj občutljivih in biotsko najvrednejših delov ekološko pomembnih območij. V 40 m pasu ob Savi, izven območij stavbnih zemljišč, se morajo vsi posegi v prostor izvajati v sodelovanju s pristojno službo za ohranjanje narave.

Na območju Občine Radovljica se nahaja 5 ekološko pomembnih območij.

Koda	Ime območja
21300	Karavanke
21400	Ratitovec - Jelovica
25300	Sava Bohinjka in Sava Dolinka - širše območje sotočja
25400	Sava od Radovljice do Kranja s sotočjem Tržiške Bistrice
28500	Kropa
29300	Peračica

Prikaz ekološko pomembnih območij

Legenda

- NARAVA
 - Naravne vrednote
 - Naravne vrednote - jame
 - Naravne vrednote - območja
 - Natura 2000: Spremembe
 - 'dodano'
 - 'odvzeto'
- Natura 2000
 - Območje Natura 2000 določena na podlagi direktive o pticah (SPA)
 - Območje Natura 2000 določena na podlagi direktive o habitatih (SAC, pSCI)
 - Ekološko pomembna območja

<https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=radovljica>

21300 – Karavanke

Gorska veriga na SZ Slovenije z raznolikimi habitatnimi tipi (skalovje, prisojna visokogorska travišča, sestoji ruševja, gozdovi) nad in pod gozdno mejo, življenjski prostor ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter varovanih habitatnih tipov. Karavanke so razpotegnjena gorska veriga na severozahodu Slovenije s pestro geološko zgradbo in posledično pestrimi habitatnimi tipi (vrstno bogata prisojna visokogorska travišča, resave idr.) ter gozdnimi združbami (ruševja, bukovi, črno-borovi in smrekovi gozdovi). V grapah so naravno ohranjeni odseki potokov in slapovi. Geološka in geomorfološka pestrost sta razlog za pestro favno in floro s številnimi zavarovanimi in ogroženimi vrstami.

Karavanke, foto: Jošt Gantar

21400 Ratitovec - Jelovica

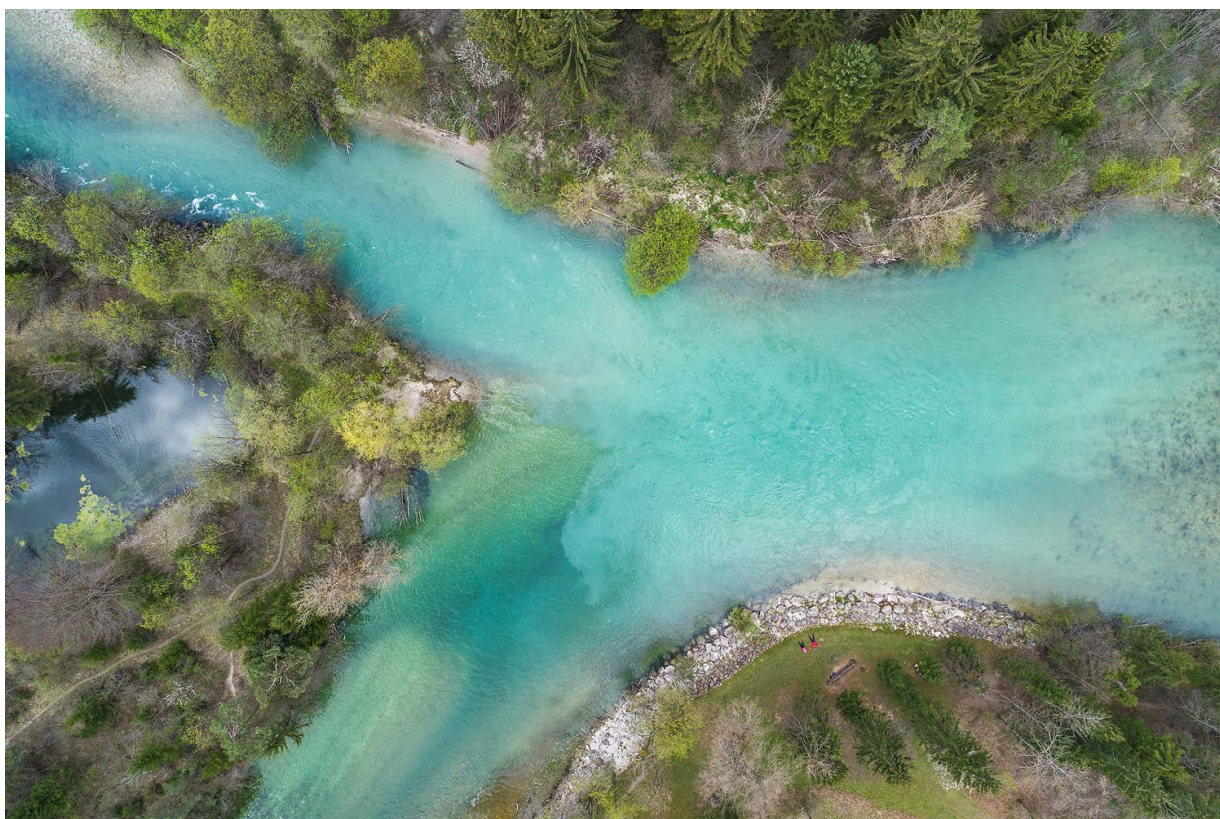
Gozdnata kraška planota z dvema barjema, ki se na južnem robu dviguje v travnat in skalnat greben Ratitovca. Življenjski prostor redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, tudi endemitov. Območje Jelovice in Ratitovca je zakrasela, z gozdom porasla planota na jugovzhodnem obrobju Julijskih Alp, med Bohinjsko kotlino in Škofjeloških hribovjem. Na južnem robu se planota zaključuje s travnatim in deloma skalnatim grebenom Ratitovca. Na robovih planote so melišča in skalne stene. Na Jelovici sta dve barji: nizko barje Ledina in visoko barje Za Blatom. V obsežnih gozdovih živijo zavarovane, ogrožene in redke ptice, občasno tudi ris in medved. Južna in vršna pobočja Ratitovca so življenjski prostor mnogih rastlinskih vrst, številnih vrst metuljev, hroščev in pajkov, med katerimi so mnogi endemični.

Vodiška planina na Jelovici, foto: Kaja Beton

25300 Sava Bohinjka in Sava Dolinka - širše območje sotočja

Sotočje rek z izjemno pestrostjo vodnih in obvodnih habitatnih tipov (mrtvice, mokrišča, izviri, meandri, prodišča), življenjski prostor številnih redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Območje obsega Savo Dolinko od Brega pri Žirovnici, Savo Dolinko od Sela pri Bledu do njenega sotočja pri Radovljici. Območje sotočja zaznamuje svet rečnih teras na prodni ali gruščnati podlagi z ostanki ledeniškega delovanja. Na robovih teras in pod ježami so številni mokrotni travniki, nizka barja in povirja, med katerimi so tudi lehnjakotvorni izviri in nizka barja z navadno reziko. Gozdovi rdečega bora, vrbovja in jelševja se prepletajo s kmetijskimi površinami. Večinoma je dobro ohranjena obvodna vegetacija. Ob Savi Bohinjki so ohranjeni ostanki mrtvic. V rekah z dokaj naravno ohranjeno dinamiko živijo velike populacije sulca, postrvi in lipana, ki imajo v tem delu tudi drstišča. Območje je življenjski prostor najmanj 103 ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, med njimi tudi Loeselove grezovke, koščičnega škratca, črtastega medvedka in navadnega koščaka.

Sotočje Save Bohinjke in Save Dolinke, foto: Jošt Gantar

25400 Sava od Radovljice do Kranja s sotočjem Tržiške Bistrice

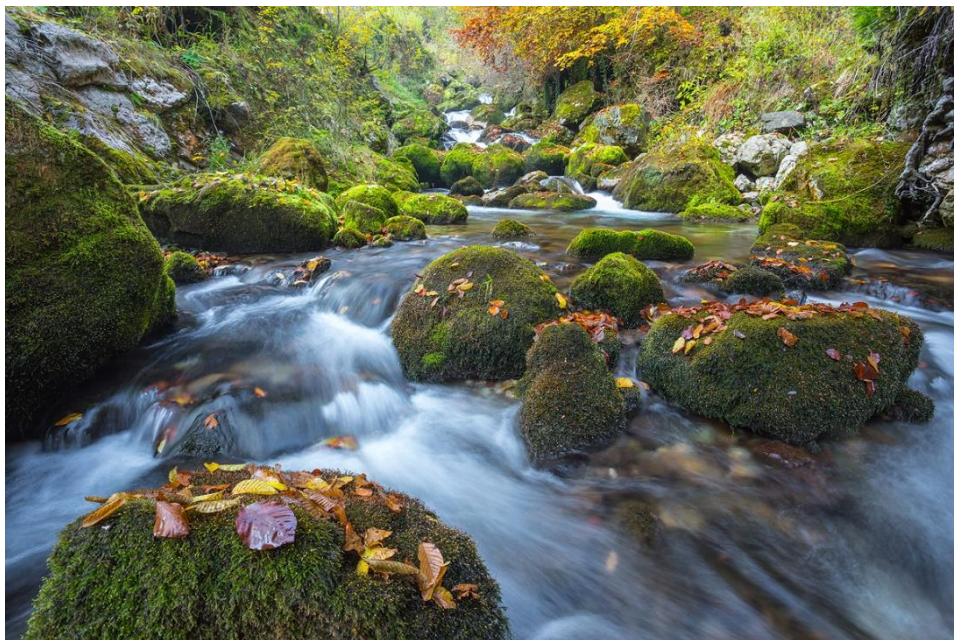
Reka z ohranjeno naravno dinamiko poplavljanja in spreminjanja prodišč z bogato ohranjeno obrežno vegetacijo. Življenjski prostor ogroženih ptic pobrežnikov. Območje zajema reko Savo z njenim obrežnim pasom od mosta pri Lancovem do železniškega mosta nad Kranjem ter spodnji tok Tržiške Bistrice od Bistrice do sotočja s Savo. Sava in Tržiška Bistrica imata v tem delu dokaj dobro naravno ohranjeno strugo in naravno rečno dinamiko poplavljanja, povzročanja erozije in prenašanja proda. Predvsem med Radovljico in Podnartom Sava ustvarja številne meandre. Reka je življenjski prostor mnogih rib, tudi kaplja in sulca, ki ima na tem odseku številna drstišča. Bogati so tudi obvodni habitati, kot so prodišča in bregovi z bujno vegetacijo, vrbovji, jelševji in poplavnimi logi, so življenjski prostor za mnoge vrste dvoživk, nevretenčarjev in ptic, tudi pobrežnikov in vodomca. V Savi in ob njej živi najmanj 12 ogroženih vrst. Obrežne habitate na posameznih, predvsem spodnjih odsekih vodotoka, ogrožajo invazivne tujerodne rastline.

Fuxova brv čez reko Savo, foto: Jošt Gantar

28500 Kropa

Osojno pobočje V od naselja Kropa. Življenjski prostor malega podkovnjaka in črtastega medvedka. Območje se nahaja na osojnim gozdnatem pobočju vzhodno od naselja Kropa. V cerkvi Svete Matere Božje je porodniška kolonija malega podkovnjaka, senčno, z gozdom poraslo strmo pobočje pa je njegov prehranjevalni habitat. Po dolini teče potok Kroparica. Na območju živi tudi črtasti medvedek.

Potok Kroparica, foto: Jošt Gantar

29300 Peračica

Pritok Save zahodno od Brezij. Življenjski prostor raka navadnega koščaka. Peračica je večinoma naravno ohranjen potok s pritokom Lešanjščica v mestoma težko dostopni dolini blizu Brezij na Gorenjskem. Območje je večinoma poraslo z gozdom in kot tak pomemben koridor za migracijo velikih sesalcev med Jelovico in Karavankami. V potoku živi rak navadni koščak.

Peraški slapovi, foto: Aleš Krivec

3. NARAVNE VREDNOTE

Naravna vrednota je redek, dragocen ali znamenit naravni pojav ali drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Gre zlasti za geološke pojave, minerale in fosile ter njihova nahajališča, površinski in podzemski pojavi, podzemске jame, soteske in tesni ter druge geomorfološke pojave, ledenike in oblike ledeniškega delovanja, izvire, slapove, brzice, jezera, barja, potoke in reke z obrežji, morsko obalo, rastlinske in živalske vrste, njihove izjemne osebkke ter njihov življenjski prostor, ekosisteme, krajino in oblikovano naravo. S sistemom varstva naravnih vrednot se zagotavljajo pogoji za ohranitev lastnosti naravnih vrednot oziroma naravnih procesov, ki te lastnosti vzpostavljajo oziroma ohranjajo, ter pogoji za ponovno vzpostavitev naravnih vrednot.

Na območju občine Radovljica je več evidentiranih območij naravnih vrednot državnega ali lokalnega pomena. Pojavljajo se številne zvrsti naravnih vrednot: površinska geomorfološka, geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna in oblikovana naravna vrednota idr.

Z naravnimi vrednotami se ravna tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši

možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote, – na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,

- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje,
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje,
- na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Poleg že ugotovljenih naravnih vrednot je na območju občine Radovljica tudi območje pričakovanih naravnih vrednot – geoloških in geomorfoloških naravnih pojavov na območju Karavank, Jelovice, Kamne Gorice, Peračice, Radovljice in Begunjsčice. Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Prikaz naravnih vrednot v Občini Radovljica

Legenda

- NARAVA
- Naravne vrednote
- Naravne vrednote - jame
- Naravne vrednote - območja

<https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=radovljica>

V spodnji tabeli so navedena območja in točke naravnih vrednot na območju Občine Radovljica.

Evid. Št.	IME IN KRATKA OZNAKA NARAVNE VREDNOTE	POMEN	ZVRST
5208	Begunje - Drevored iz 19. stol. v Begunjah na Gorenjskem	lokalni	onv
5332 OP	Begunje na Gorenjskem- nahajališče fosilov Nahajališče fosilov pri Begunjah na Gorenjskem	lokalni	geol
894	Begunje na Gorenjskem- tisa	lokalni	drev
3 V	Begunjščica - greben Greben in vrh Begunjščice, alpinska flora, manganova mineralizacija	državni	bot, geol, geomorf
5477	Begunjščica - izvir na južnih pobočjih Kraški izvir na južnih pobočjih Begunjščice	lokalni	hidr
4451 OP	Begunjščica - nahajališče fosilov	lokalni	geol
4404	Begunjščica - nahajališče mineralov Opuščen rudnik z mineralizacijo mangana na pobočjih Begunjščice jugovzhodno od Roblekovega doma	državni	geol
837	Begunjščica - soteska v Luknji Soteska Begunjščice v zgornjem toku potoka	lokalni	geomorf, hidr
4	Begunjščica- vodotok Levi pritok Save	državni	hidr, ekos
376	Brezno pri Leški planini Globoko stopnjasto brezno pri Leški planini na Jelovici	državni	geomorfp

5323	Brezno v Ažmanovem rovtu Brezno, nekdanji vodni požiralnik, na Jelovici	državni	geomorfp
5085	Brezno v Gavgah Globoko brezno zahodno od Kroke	državni	geomorfp
2001 OP	Colorjevo brezno Stopnjasto brezno na Jelovici	državni	geomorfp, geol
43460 P	Častitljiva luknja Jama na pobočju Jelovice	državni	geomorfp, zool
4990	Grabnarica - izvir in potok Naravno ohranjen potok s povirjem pod Jelovico	lokalni	hidr, ekos
5038	Grofova in Ribenska planina - vrtača Značilni površinski kraški pojavi - vrtače na Grofovi in Ribenski planini na Jelovici	lokalni	geomorf
647	Hudičev gradič Vodoravna jama nad gradom Kamen	državni	geomorfp
5315	Jama na Suharni Brezno južno od Spodnje Lipnice	državni	geomorfp
5309	Jama pod Zaloškim stolcem Jama v konglomeratni steni nad Zalošami severozahodno od Podnarta	državni	geomorfp
2761	Kamna Gorica - lipa	lokalni	drev
5405 OP	Kamna Gorica - nahajališče bobovca	lokalni	geol
4458	Kamna Gorica - nahajališče tufita Kamnolom tufita in keratofirja pri Kamni Gorici	lokalni	geol

2759	Kropa – lipa Lipa izjemnih dimenzij v Kropi	lokalni	drev
2760	Kroparica – izvir Močan kraški izvir v zatrepu pod Kroparsko goro	lokalni	hidr, geomorf
5314	Krpin - naravni most Naravni most iz slabo sprijete breče iz pobočnega grušča, severno od Begunj na Gorenjskem	lokalni	geomorf
5040	Ledena dolina - vrtača Izrazita vrtača - mrazišče na Jelovici	lokalni	geomorf
5124	Lesce – javor	lokalni	drev
5248	Lesce – lipa Vaška lipa markantnih dimenzij v Lescah	lokalni	drev
1760	Lesce - povirje nad cesto Lesce – Bled Povirje in mokrišče zahodno od Blejskega mostu	lokalni	bot, hidr, geomorf
5190	Lesce - pravi kostanj Kostanj velikih dimenzij vzhodno od Lesc	lokalni	drev
2772	Lesce - rastišče navadne rezike nad Šobčevim bajerjem	državni	bot, hidr
2773	Lesce - rastišče navadne rezike pod hipodromom 1	lokalni	bot
2774	Lesce - rastišče navadne rezike pod hipodromom 2	lokalni	bot

4937	Lešnica - povirno območje potoka Povirno območje potoka Lešnica v gozdu med Kovorjem in Brezjami	lokalni	hidr
5051	Lipnica - izvir in potok Kraški izvir potoka Lipnice, desnega pritoka Save, na južnih pobočjih Jelovice	lokalni	hidr, ekos
5039	Ljubno - konglomeratne stene Konglomeratna terasa pod Ljubnim	lokalni	geomorf
1555	Ljubno – kostanja Kostanja ob kapeli v Ljubnem	lokalni	drev
4213	Ljubno - lipa 1	lokalni	drev
5076	Ljubno - lipa 2	lokalni	drev
1554	Ljubno - vaška lipa Lipa na trgu v Ljubnem	lokalni	drev
5073	Mošenjska planina – lipa Lipa velikih dimenzij na Mošenjski planini na Jelovici	lokalni	drev
5044	Mošenjska planina – ponor Kravji potok ob Mošenjski planini na Jelovici	lokalni	hidr, geomorf
4453	Peračica - nahajališče tufa Opuščeni kamnolom tufa v Peračici	državni	geol
1817	Peračica – slap Slap v andezitnem tufu na Peračici	državni	geomorf, hidr, geol

2778 V	Peračica s pritoki Porečje Peračice, levega pritoka Save, s pritoki (Lešanjščica, Hudi graben, Vadiški graben, Strašnik), nahajališče andezitnega tufa	državni	hidr, bot, geol
5129	Podvin - divji kostanj pred gradom	lokalni	drev
1883	Radovljica - gabrov drevored v grajskem parku	lokalni	onv
5255	Radovljica - lipa 3 Lipa na Cesti svobode v Radovljici	lokalni	drev
2775	Radovljica - lipa ob Gorenjski cesti	lokalni	drev
2777	Radovljica - lipa v Predtrgu	lokalni	drev
5002	Radovljica – mlaka Mlaka pod starim jedrom Radovljice, nastala pri regulaciji povirja	lokalni	ekos, hidr
4153	Radovljica - pet lip in divji kostanj pri cerkvi sv. Petra	lokalni	drev
5006	Radovljica - povirno območje ob Savi	lokalni	ekos
5331	Ribniško brezno Brezno, nastalo z vdrtjem stropa jame, na Ribenski planini na Jelovici	državni	geomorfp
699	Roža - izvir pod Begunjščico	lokalni	hidr
4191	Sava Bohinjka - Sava Dolinka - sotočje	lokalni	hidr, ekos

268 V	Sava Dolinka s pritoki do sotočja s Savo Bohinjko Levi povirni krak Save s pritoki od izvirov do sotočja s Savo Bohinjko pri Radovljici	državni	hidr, (geomorf, zool)
2769	Šobčev bajer Povirno močvirje jugovzhodno od Šobčevega bajerja	lokalni	hidr
328	Turkovo brezno Brezno s kapniškimi rovi na Jelovic	državni	geomorfp
5330	Vikend brezno Brezno, nekdanji požiralnik, na Jelovici zahodno od Kamne Gorice	državni	geomorfp
2758	Vodiška planina - lipa	državni	drev
5420	Volčev hrib Ostarek čelne morene pri Radovljici	državni	geomorf, geol
5147	Vrbnje – lipa Lipa na zgornjem delu naselja Vrbnje pri Radovljici	lokalni	drev
4914	Vrbnje – morena Ostarek ledeniške morene v Vrbnjah	lokalni	geomorf, geol
5316 V	Zidana skala Strmo in slikovito pobočje Jelovice jugozahodno od Kroke	lokalni	geomorf
648	Zijalka Vodoravna jama nad gradom Kamen	državni	geomorf

Legenda pomena: NVDP - predlagana naravna vrednota državnega pomena, NVLP - predlagana naravna vrednota lokalnega pomena.

Vir: http://www.zrsvn.si/slo/osre/Pravilnik_NV.pdf

4. JAME

Na zavarovani enoti Častitljiva luknja so jame, ki niso odprte za javnost. To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.

Prikaz naravnih vrednot – jam

<https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=radovljica>

5. RASTLINSTVO IN HABITANTNI TIPI

Biotska raznovrstnost v krajini

Za območje občine Radovljica je značilna krajinska pestrost in najrazličnejše naravne in ustvarjene prvine, ki so pomembne za ohranjanje biotske raznovrstnosti:

- travniški sadovnjaki (ob vznožju Dobrče: povirno zaledje Peračice, pod vasmi Slatna, Srednja vas, Mlaka),
- mejice, skupine dreves in posamezna drevesa (na širšem območju Hraš, Hlebc, Studenčic in naprej do Žirovnice),
- drevesni in grmovni pas ob vodotokih (Sava, Begunjščica, Zgoša in Peračica).

Na območjih strnjene poselitve so za ohranjanje biotske raznovrstnosti pomembne zelene površine, drevesa, skupine dreves, tekoče vode in drugi življenjski prostori. Krajinske strukture, ki so pomembne za ohranjanje biotske raznovrstnosti, se ohranjajo.

Travniški sadovnjak v Poljčah, foto: Aleš Krivec

Na območju občine Radovljica je več evidentiranih območij naravnih vrednot državnega ali lokalnega pomena. Pojavljajo se številne zvrsti naravnih vrednot: površinska geomorfološka, geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna in oblikovana naravna vrednota idr.

Z naravnimi vrednotami se ravna tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti: – na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo

Habitatni tipi pokrajine

Posegi in dejavnosti na območjih habitatnih tipov se načrtujejo na način in v obsegu:

- da se v kar največji možni meri ohranja ali večja naravna razširjenost habitatnih tipov in območij, ki jih posamezni habitatni tip znotraj te razširjenosti pokriva,
- da se v kar največji možni meri ohranjajo specifična struktura habitatnega tipa in naravni procesi ali ustrezna raba v skladu z varstvenimi cilji iz priloge 2 Uredbe o habitatnih tipih in
- da se ohranja ugodno stanje za te habitatne tipe značilnih rastlinskih in živalskih vrst v skladu z varstvenimi cilji iz predpisov, ki urejajo varstvo zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst.

Alpske in borealne resave

Alpske in borealne resave gradi pritlikavo grmičevje, med katerim prevladujejo vresovke, alpska velesa in pritlikavi brini. Pojavljajo se na suhem skalovju, v škrapljah in na kamnitih travnikih. Njihova rastišča so hladna, razmeroma suha, vendar nizke gorske temperature zmanjšujejo izhlapevanje, lahko tudi prepišna. Količina hranil v prsti je nizka, prsti je malo. Habitatni tip se v Sloveniji pojavlja predvsem v Karavankah, medtem ko v Julijskih Alpah pokriva manjše površine in je bolj raztreseno razširjen. Zaenkrat je neogrožen, potencialno pa ga ogrožata intenzivna paša koz in izdelava planinskih poti.

Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum*

Ruševje uspeva na apnenčasti in dolomitni podlagi nad gozdno mejo v pasu med 1400 in 1900 m nadmorske višine. Tla so kamnita, z malo prsti. V drevesni plasti se pojavljajo redke smreke, macesni (Alpe) ali bukve (Dinaridi). Večina ruševja je zajeta v gozdove s posebnim namenom in varovalne gozdove. V Sloveniji je habitatni tip razvit v Alpah in na ovršju Dinaridov. Potencialno ga ogrožajo krčitve za smučarski turizem in paša.

Alpinska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh

Alpinska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh se pojavljajo od gozdne meje navzgor do golega skalovja. Gre za strnjene površine zelnote vegetacije na apnencu ali dolomitu. Tla so sicer dobro namočena, a zaradi karbonatne podlage voda hitro pronica, količina hranil v tleh je majhna. Značilno je povečanje sevanja v UV delu spektra, s čimer so povezane določene prilagoditve pri rastlinah (povečana dlakavost, večja odbojnost listnih površin). Habitatni tip se v Sloveniji pojavlja v gorskem svetu Julijskih Alp, Kamniško-Savinjskih Alp, na Snežniku in v Karavankah. Potencialno ga ogroža le izdelava novih planinskih poti, sicer je trenutno pri nas neogrožen.

Lehnjakotvorni izviri

Habitatni tip nastopa v obliki lehnjakotvornih izvirov in lehnjakovih sten in pragov, preko katerih teče voda (ponavadi v obliki slapa). Geološka podlaga je karbonatna. Voda je mrzla, bogata s kisikom in vsebuje vsaj 40 mg/l kalcija, zaradi česar je bazična (pH 7,5-8). Tla so revna s hranili. Pri tvorbi lehnjaka sodelujejo modrozeleni cepljivke. V Sloveniji je nad 50 lokacij s tem habitatnim tipom, ki so raztresene v zahodnem, osrednjem in južnem delu države. Večina jih je zaenkrat neogroženih, nekatere pa potencialno ali dejansko ogrožajo izkoriščanje lehnjaka in elektrogospodarski posegi.

Lehnjakov izvir ob tematski poti Pot ob Savi, foto: Tomaž Sedej

Srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu

Habitatni tip predstavljajo melišča v submontanskem in montanskem pasu (500-1500 m) alpskega, predalpskega sveta in dinarskega sveta. Poraščenost melišč je pičla, ponekod prevladujejo toploljubne vrste, ki dobro prenašajo tudi daljše sušno obdobje, močno sevanje in velike dnevno-nočne temperaturne razlike. Rastišča so suha, količina hranil v tleh je majhna, prst je zaradi apnenčaste podlage bazična. Rastišča na severnih pobočjih so bolj hladna, na južnih pa toplejša od okolice. V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v Alpah, na Kraškem robu in ob Kolpi. V višjih legah zaenkrat ni ogrožen, v nižjih pa ga ogrožata urbanizacija (večja gradbišča) in izkoriščanje grušč (kamnolomi).

Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih

Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.

Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja

Združbe mehcolesne loke se razvijejo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljene. Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali. V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna

dinamika reke še ohranjena. Ogrožajo ga hidroregulacije, gradnje jezov, pozidava in košnja do struge reke.

Alpske reke in lesna vegetacija s sivo vrbo vzdolž njihovih bregov

Lesnata vegetacija s sivo vrbo uspeva na prodnati podlagi. Na strmih ali visokih bregovih se pojavlja neposredno ob vodi, na bolj položnih pa vmesni pas pogosto zasedajo združbe zelnatih rastlin. Kljub bližini vode je za habitatni tip značilna pogosta suša. Z vodo je zalit le ob zelo visokih vodah, ki prinesejo vanj droben pesek in mulj, ta pa se odlaga v manjših kotanjah med vegetacijo. Zaradi večinoma hladnega toka zraka vzdolž rek so vrbišča hladnejša od okolice. Pri nas se pojavljajo ob rekah in potokih, ki izvirajo v Julijskih Alpah, Karavankah in Kamniško-Savinjskih Alpah. Ogrožajo jih izkoriščanje proda, izgradnja hidroelektrarn oziroma zajezev za druge namene.

6. ŽIVALSTVO

Planinski oriel

Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).

Mali skovik

Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniščki, ščinkavci, čiški ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.

Sokol selec

Sokol selec je po hrbtu in perutih temno siv, spodaj pa bel s številnimi črnimi progami, pod očesom ima izrazit črn brk. V Sloveniji je redke gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.

Gozdni jereb

Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašča s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogroža ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.

Divji petelin

Divji petelin je naša največja koconoga kura. Samec ima temno zelene prsi, rjave peruti in rdečo nadočesno gubo, samica je varovalnih rjavih tonov. Samci se na rastiščih razkazujejo in tekmujejo s svatovskimi napevi, ki so mešanica klepanja, drobljenja in brušenja. En samec se pari z več samicami. Slednje same skrbijo za zarod. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdiijo v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Mladiči jedo tudi pajke in žuželke. Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.

Belka

Belka je pozimi povsem bela s črnim repom, poleti pa sivo-rjava z belimi perutmi in trebuhom. Samec ima rdečo nadočesno gubo. Prebiva v razgibani, odprti skalnati pokrajini nad gozdno mejo, na meliščih, alpskih traviščih in grmiščih s plodonosnimi rastlinami. Gnezdo je na tleh, delno zavarovano z nizkim grmom ali skalo, pogosto v naravni vdolbini. Hrani se skoraj izključno z rastlinami (poganjki vrb, jesenske vrese, poganjki in mačice breze, brusnice, kopišnice, mahunice), pozimi se hrani z rastlinami, ki jih z nogami izbrska izpod snega. Je stalnica, ki praviloma tudi pozimi ostane v visokogorju, nižje se pomakne le ob predebeli snežni odeji. V Sloveniji je redka gnezdilka. Ogroža jo gorski turizem (smučanje, množično pohodništvo).

Navadni kupčar

Kupčar je do 16 cm velik ptič. Samec ima zgornji del telesa siv, spodnji del glave in vrat je oranžno rumen, spodnji del telesa pa umazano bel. Preko oči ima črno masko, črna so tudi krila. Samice so svetlo rjave s temno rjavimi krili. Živi na travnikih in barjih. V Sloveniji se pojavlja od pomladi do jeseni.

Rušavec

Samec ruševca je črn, z belim podrepnim perjem in liso v perutih, rdečo nadočesno gubo in lirasto oblikovanim repom. Samica je varovalnih rjavih tonov. Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jasa). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Samice jih sprva opazujejo z roba rastišča, nato si postopno izberejo enega in se z njim pariyo. To je najpogosteje glavni samec, ki poje in se razkazuje v sredini rastišča.

Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.

Triprsti detel

Triprsti detel je posebej v vsaj dveh pogledih: kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, poleg tega pa je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglasti, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja)

7. GOZD

Občina v čim večji možni meri ohranja gozdove, ki so naravni vir in naravno bogastvo, ob hkratnem upoštevanju razvojnih potreb gozdarstva in drugih dejavnosti, ki imajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru svoj interes.

Gozdne površine se glede na stopnjo varovanja pred spremembo namembnosti razvrščajo v skupine strogo varovanih, varovanih in blago varovanih območij gozdnih površin:

1. v strogo varovana območja gozdnih površin sodita kategoriji varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom. V teh območjih ni dopustna sprememba namembnosti za druge dejavnosti, zaradi katere bi bila zmanjšana njihova varovalna funkcija ali funkcija gozda s posebnim namenom. Strogo varovana območja gozdnih površin so: strma pobočja Begunjščice, Dobrče, doline Drage, Jelovice, del obvodnega gozda ob Savi ter gozd, ki prekriva Oblo gorico in Predtrški gozd.

2. v varovana območja gozdnih površin sodijo gozdne površine, kjer sta poudarjeni ekološka (varovalna, biotopska, hidrološka, klimatska) in socialna (zaščitna – varovanje objektov, rekreacijska, turistična, poučna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, varovanje naravne in kulturne dediščine, obrambna ter estetska) funkcija. Krčitve gozdov na površinah s prvo stopnjo poudarjenosti ekološke ali socialne funkcije gozdov niso dovoljene, v kolikor bi bila zaradi tega zmanjšana njihova ekološka ali socialna funkcija. Ta območja gozdov se v čim večji meri varujejo, še posebno se varujejo gozdni ostanki znotraj mestne ali kmetijske krajine (potrebno ohranjati gozdne otoke). Hkrati se z redno košnjo ohranja posamezne košenice v strnjenih gozdovih in s tem preprečuje zaraščanje. V tej skupini so: večja območja gozdov na Savskih terasah in ob Savi, ostanki gozda v kmetijski krajini Radovljiško-Brezjanske ravnine in Lipniške doline ter manj strma pobočja Jelovice, Begunjščice in Dobrče. Posebej se izpostavljajo gozdne izkrčitve za namen pašništva na Jelovici (na primer Goška ravan), ki so del gozdnega prostora in so uvrščena med srednje varovana območja.

3. v blago varovana območja gozdnih površin so uvrščeni vsi preostali gozdovi, predvsem v proizvodni funkciji, z manj izrazito ekološko in socialno funkcijo. Ta območja gozdov se pretežno varujejo, pri čemer so možne spremembe namembnosti za druge dejavnosti, vendar tako, da se ohranja značilnost gozdnate krajine. Zaradi trajnosti zagotavljanja temeljnih vlog gozda je drobljenje gozdnih kompleksov nezaželeno. Varuje se že oblikovane gozdne robove (gozdni rob celkov). Zaradi kulturnih, zgodovinskih in ekoloških vrednosti se zagotovi redno vzdrževanje košenic in s tem prepreči njihovo zaraščanje.

Blago varovane gozdne površine so: gozdovi na severnem (del gozdov Begunjščice, Drage, Dobrče in Gorenjskih Dobrav) in južnem delu občine (del gozdov Jelovice in Škofjeloškega hribovja).

V enotah Jelovica in Karavanke gozd pokriva večji del planote Jelovica in Begunjščice v obsežnih sklenjenih gozdnih površinah. Gozd na strmih in zaradi geoloških značilnosti manj stabilnih pobočij Begunjščice, ki predstavljajo tudi povirje alpskih vodotokov, ima pomembno varovalno vlogo.

V enoti Lipniško-Kroparske Dobrave večji del območja prekriva večnamenski gozd. Na področju gozdarske dejavnosti se v najvrednejših krajinskih območjih uveljavlja sonaravne pristope h gospodarjenju z gozdovi in preprečuje gozdnogospodarske ukrepe, ki utegnejo povzročiti razvrednotenje teh območij (npr. premene, nasadi, gradnja gozdnih cest in vlak ter zasaditev novih monokultur smreke).

V okolici pomembnejših vodnih virov se ohranja naravno drevesno sestavo gozdov. V vseh gozdovih, še posebej pa na območjih, kjer je izjemno poudarjena hidrološka funkcija gozda, je strogo prepovedano odlaganje odpadkov, osuševanje, odstranjevanje materiala in zasipavanje.

Na strmih predelih (poudarjenost varovalne funkcije) se zagotavlja stalno pokritost tal z vegetacijo, ukrepa malo površinsko, z nižjo intenziteto sečnje ter uporablja terenu primerno tehnologijo pridobivanja lesa in izgradnje prometnic.

Ohranja se mešano sestavo gozdov. Umetne gozdne monokulture (Jelovica) se s postopnim sonaravnim gospodarjenjem usmerja v stabilne mešane gozdove.

Raba in vzdrževanje večjih lesno-proizvodnih kompleksov gozdov se izvaja skladno z gozdnogospodarskimi načrti. Za omogočanje gospodarske rabe gozdov se zagotovijo dostopi do gozdnih zemljišč (gozdne ceste in vlake), pri čemer je potrebno vsakokratno preverjanje in usklajevanje s službami, pristojnimi za varstvo narave.

Prikaz območij varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov

Legenda

- ZGS - Zavod za gozdove Slovenije
- Varovalni gozdovi
- Gozdni rezervati

<https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=radovljica>

8. UGOTOVITVE

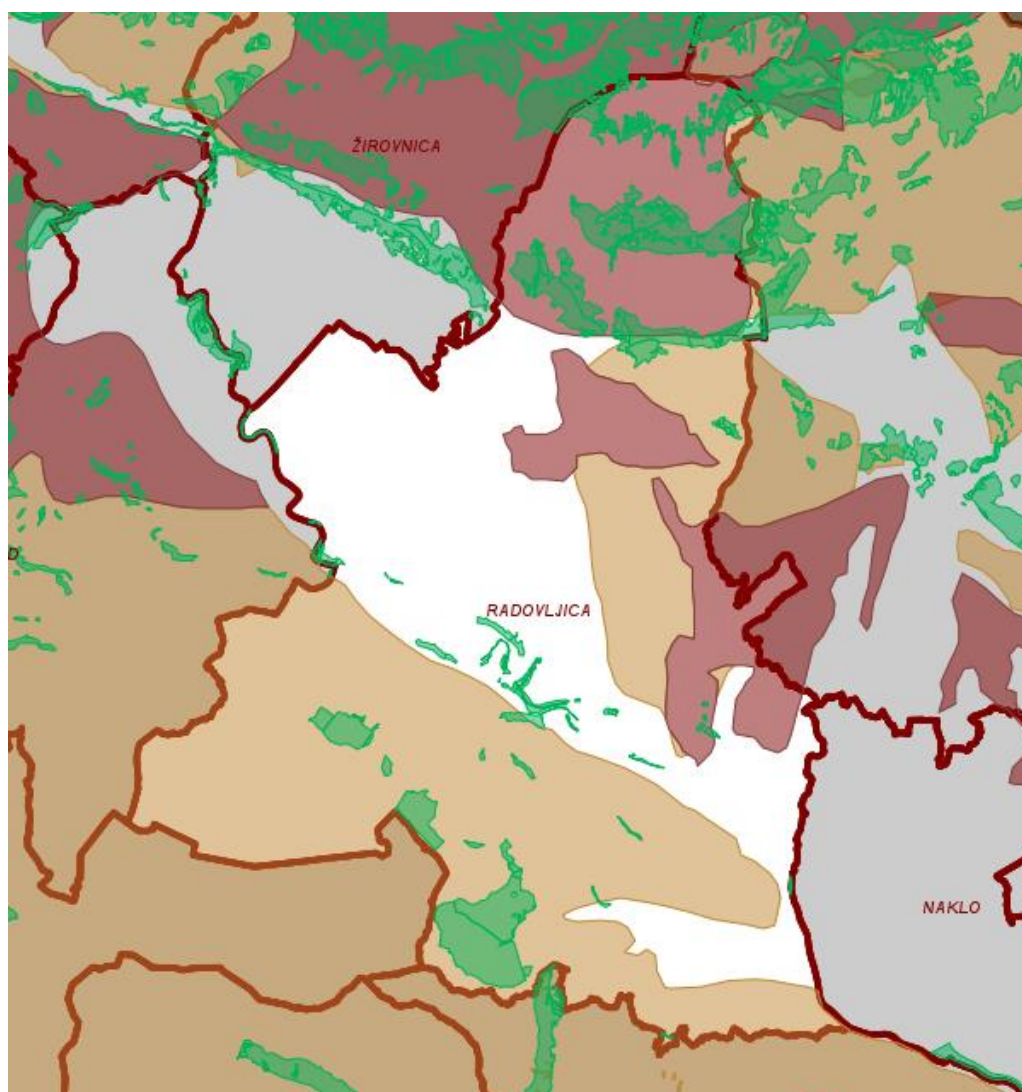
➤ V Občini Radovljica je pokrito z območji Nature 2000 19,62 km² površine, kar predstavlja 16,53% območja občine. Za slovenske razmere (37 % RS je pokrite z Naturo 2000) je Občina Radovljica nadpovprečno pokrita. Območja so zavarovana po habitatni direktivi in tudi po ptičji direktivi.

➤ V Občini Radovljica so evidentirane številne naravne vrednote, ki predstavljajo 33,43 km² površine, kar predstavlja 28,14% celotne občine.

➤ Ekološko pomembna območja v Občini Radovljica pokrivajo 33,76% površine občine.

➤ Na območju občine Radovljica se pojavljajo erozijska območja, na katerih so predvideni običajni zaščitni ukrepi, strogo varovanje in tudi zahtevni zaščitni ukrepi.

➤ Kot je ANALIZI – priloga NARAVA opisano je živalstvo in rastlinstvo v Občini Radovljica izredno pestro, kar je velika dodana vrednost in izredno dobro izhodišče za razvoj trajnostno usmerjenega turizma.

Prikaz erozijskih območij v Občini Radovljica

Legenda

☒		VODE
☐		Vodovarstvena območja - zajetje
☐		Kategorizacija vodotokov
☐		Površinske vode
☐		Razredi poplavne nevarnosti - srednje
☐		Razredi poplavne nevarnosti - velike
☐		Razredi poplavne nevarnosti - majhne
☐		Razredi poplavne nevarnosti - preostale
☐		Opozorilna karta poplav - pogoste
☐		Opozorilna karta poplav - redke
☐		Opozorilna karta poplav - zelo redke
☐		Vodovarstvena območja - državni nivo
☐		Vodovarstvena območja - občinski nivo
☐		Vodovarstvena območja - vrelni nivo
☐		Hidrografska območja
☐		Hidrogeološka karta
☒		Erozijska območja
☐		'Opozorilno območje - običajni zaščitni ukrepi'
☐		'Opozorilno območje - strogo varovanje'
☐		'Opozorilno območje - zahtevni zaščitni ukrepi'
☐		'neznano'

<https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=radovljica>

	POVRŠINA (m2)	POVRŠINA (Km2)	DELEŽ	VIR
OBČINA RADOVLJICA	118706456	118,71	100,00%	GURS(RPE,2019)
NATURA 2000	19621635	19,62	16,53%	ARSO, 2019
NARAVNE VREDNOTE	33432954	33,43	28,16%	ARSO, 2019
EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA	40072840	40,07	33,76%	ARSO, 2019
EROZIJA - ZAHTEVNI UKREPI	25710256	25,71	21,66%	ARSO, 2019
GOZD - NAMENSKA RABA	69773479	69,77	58,78%	OBČINA RADOVLJICA, 2018
KOPENSKA NARAVA	101768607	101,77	85,73%	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2019
- NE INTENZIVNE KMETIJSKE POVRŠINE (1222, 1300, 1410, 1500)	27788034	27,79	23,41%	
- GOZD (2000)	73152657	73,15	61,62%	
- MOKRIŠČA (4000)	8160	0,01	0,01%	
- NIZKA VEGETACIJA (5000)	680645	0,68	0,57%	
- NEPORASČENO (6000)	139111	0,14	0,12%	
KOPENSKA NARAVA - VAROVANA	39795406	39,80	33,52%	NATURA 2000 + NARAVNE VREDNOTE (ARSO)
NAMENSKA RABA - NE STAVBNO	105362927	105,36	88,76%	OBČINA RADOVLJICA, 2018
KMETIJSKO	34113163	34,11	28,74%	
GOZD	69773479	69,77	58,78%	
VODE	1476285	1,48	1,24%	

Analiza površin